

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

HØRINGSNOTAT - NY TIVOLILOV

15/296

Innhold

1.	Innledning	2
2.	Bakgrunn.....	3
3.	Rettstilstanden i andre land.....	3
3.1	Sverige	3
3.2	Danmark	3
4.	Om utkastet	4
4.1	Innledende bestemmelser	4
4.2	Tillatelse og krav til virksomheten	4
4.3	Varslingsplikt, rapportering og taushetsplikt.....	5
4.4	Tilsyn og virkemidler	6
4.5	Andre bestemmelser	7
5.	Økonomiske og administrative konsekvenser	7
5.1	Administrative konsekvenser	7
5.2	Økonomiske konsekvenser	8
5.2.1	Konsekvenser for det offentlige.....	8
5.2.2	Konsekvenser for virksomhetene.....	8
6.	Merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget.....	9
7.	Forslag til ny tivolilov.....	18

1. INNLEDNING

Kommunal- og moderniseringsdepartementet mener det er behov for en gjennomgang og revisjon av lov 7. juni 1991 nr. 24 om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøyelsesparker (tivoliloven). Bakgrunnen for dette er at loven ikke gir tilstrekkelige hjemler for utøvelse av tilsyn, og at det er et behov for en opprydding i begreper og grensesnitt mot annen lovgivning.

Regelverket omfatter i dag tradisjonelle tivoliinnretninger som karuseller, berg- og dalbaner, radiobilbaner mv. I tillegg omfattes fornøyelsesinnretninger utenfor tradisjonelle tivolier som hoppeputer, hoppeslott, klatreparker, utleiegokart mv. Alle tivoli- og fornøyelsesinnretninger skal ha en årlig sikkerhetsmessig godkjenning.

2. BAKGRUNN

Bakgrunn for lovforslaget er at gjeldende tivolilov bør oppdateres. Loven ble i sin tid gitt som en midlertidig lov i påvente av en samordning med taubaneregelverket. Det vises til Ot.prp. nr. 49 (1990-91) om lov om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøyelsesparker side 1.

Etter departementets vurdering er det behov for en mer moderne lov som i større grad fokuserer på sikkerheten for brukerne og miljøet rundt. Det er særlig viktig at ansvaret for driften av tivoli og fornøyelsesinnretninger plasseres tydelig og at tilsynsmyndigheten gis hjemler for reaksjoner mot dem som ikke driver innenfor regelverket. En tydeligere plassering av ansvaret medfører også et behov for å innføre krav om sikkerhetsstyring, herunder rapportering av ulykker og hendelser som er en av forutsetningene for å kunne utøve sikkerhetsstyring. Det er videre viktig med tydelige hjemler for å kunne fastsette nærmere tekniske krav og krav til drift av tivolier og fornøyelsesinnretninger.

3. RETTSTILSTANDEN I ANDRE LAND

3.1 Sverige

Regulering og tilsyn med fornøyelsesinnretninger er i Sverige hjemlet i Ordningslag 1993:1617 og fastsatt i forordning om besiktning av tivolianordningar, 1993:1634. Polisstyrelsen er det høyeste offentlige organ innenfor tilsyn av park- og tivoliutstyr. I Sverige finnes ikke en sentral registrering av alle fornøyelsesinnretninger, og tilsyn med oppblåsbare fornøyelses-innretninger er ikke inkludert.

Etter forordningen skal en tivoliinnretning besiktiges hvert år, noe som utføres av tekniske kontrollorgan som er akkreditert av Swedac. På bakgrunn av besiktigelsen utstedes et godkjenningsbevis dersom kontrollorganet finner at innretningen er sikkerhetsmessig tilfredsstillende. Godkjenningsbeviset gjelder ett år.

3.2 Danmark

I Danmark er fornøyelsesinnretninger regulert i Bekendtgørelse om offentlige forlystelser fra 17/6 2005, med hjemmel i Lov av 9. juni 2004 om politiets virksomhet. Politiet gir tillatelse til såkalte offentlige forlystelser som omfatter blant annet karuseller, vannrutsjebaner, hoppeslott og lignende. Ved utstedelse av tillatelse, vurderes foruten sikkerhetsmessige forhold, også søkerens egnethet, ordensmessige og trafikale forhold, samt sanitære forhold.

Fornøyelsesinnretninger skal undergis årlig inspeksjon av et akkreditert teknisk kontrollorgan. Innretninger som er forbundet med særlig risiko skal i tillegg undergis et årlig uanmeldt tilsyn.

4. OM UTKASTET

4.1 Innledende bestemmelser

Departementet foreslår en formålsbestemmelse for å gi et godt grunnlag for fortolkning av loven. Virkeområdet er foreslått å være den som tilbyr fornøyelsesinnretning til bruk for publikum. I gjeldende lov er ikke innretninger definert, men i forskrift om fornøyelsesinnretning i tivoli og fornøyelsesparker er en fornøyelsesinnretning en innretning hvor publikum bringes i bevegelse eller i en situasjon hvor de helt eller delvis ikke har kontroll over sin egen bevegelse. Det stilles ingen krav til ferdigheter for å benytte innretningen.

Etter gjeldende tivolilov er det slik at innretninger omfattes av lovgivningen selv om de ikke er plassert innenfor et tivoli eller en fornøyelsespark. Departementet foreslår å fjerne henvisningen til tivoli eller fornøyelsespark, og heller fokusere på at den tilbys til publikum. slik at f.eks. et pariserhjul eller en karusell som settes opp til bruk for publikum enten det er mot vederlag eller ikke, fortsatt vil omfattes av loven. Det som ikke vil omfattes er innretninger som kun er til privat bruk. Det vil f.eks. si at en som setter opp en liten karusell på egen eiendom og som ikke tilbys til andre enn familien ikke vil være omfattet. At loven foreslås å ha et relativt vidt virkeområde må ses i sammenheng med den foreslåtte hjemmelen for at departementet skal kunne unnta innretninger fra loven. Det foreslås også å utvide virkeområdet i til å gjelde Svalbard og Jan Mayen. Dette innebærer en utvidelse i forhold til gjeldende rett, men trer ikke i kraft før Kongen bestemmer.

Det er også lagt vekt på å forenkle regelverket ved å innføre et virksomhetsbegrep. Det vil si at den som driver en fornøyelsesinnretning blir et pliktsubjekt etter loven. En virksomhet kan drive en eller flere fornøyelsesinnretninger, noe som innebærer at dagens ordning hvor forsikringskrav og krav til internkontroll stilles til den enkelte innretning vil opphøre, da kravene vil stilles til virksomheten.

I motsetning til gjeldende lov er det foreslått spesifikke forskriftshjemler. Dette tydeliggjør hvilke fullmakter forvaltningen har til å fastsette utfyllende bestemmelser til loven. I og med at fornøyelsesinnretninger kan være kompliserte tekniske innretninger anses det mest hensiktsmessig at de detaljerte tekniske kravene fastsettes i forskrift.

4.2 Tillatelse og krav til virksomheten

I gjeldende tivolilov er det et krav om at innretninger skal være godkjent før de tas i bruk. Godkjenningen skal være tidsbegrenset og følge innretningen til enhver tid. Dette framgår i loven § 4 annet ledd. I dagens regelverk er dette slik at det i forskriftene er krav om en årlig sikkerhetsmessig godkjenning.

I lovutkastet foreslås det å endre dette til en driftstillatelse for den enkelte fornøyelsesinnretning som ikke er tidsbegrenset, men varer inntil den blir oppsagt av virksomheten eller trukket tilbake av tilsynsmyndigheten.

Det legges i lovutkastet videre vekt på å tydeliggjøre ansvaret for at sikker drift av fornøyelsesinnretning tilligger virksomheten og ikke eier/leier som i dag. Dagens eier og leierbegrep anses lite hensiktsmessig og foreslås erstattet med et virksomhetsbegrep. Etter departementets vurdering er tjenesteloven ikke til hinder for å innføre et krav om driftstillatelse. Det er rom for å beholde ordningen dersom det foreligger "tvingende allmenne hensyn". Det vises her til at formålet med loven er å beskytte personer, herunder både arbeidstakere, passasjerer og tredjemann i tillegg til eiendom og miljø. Det er ikke tvil om at en fornøyelsesinnretning kan volde stor skade. Krav om tillatelse vil være det sentrale virkemiddelet for å ha oversikt over hvem som driver fornøyelsesinnretninger og å kunne føre tilsyn med dem.

Departementet foreslår også en tydelig hjemmel for å kreve at virksomheter som driver fornøyelsesinnretning(er) etablerer et sikkerhetsstyringssystem. Det vil si at virksomheten skal være styrt hva gjelder sikkerheten. Dette er i henhold til hva kravene er i tilsvarende bransjer, f.eks. på jernbane og hva som er foreslått i utkast til ny taubanelov. Kravet er med på å understreke virksomhetens ansvar for sikkerheten. Tilsynsmyndigheten vil også ha en mer systembasert innfallsvinkel ved gjennomføring av tilsyn.

Departementet foreslår også å videreføre et objektivt ansvar på området. Erfaringen med dette har vært god.

I denne forbindelse foreslås det også å lovfeste krav om forsikring og sikkerhetsstillelse. Det eksisterer krav om forsikring i gjeldende tivolilov, men departementet ønsker å styrke forbrukervernet ytterligere ved å innføre krav om sikkerhetsstillelse. Da kan skadelidte henvende seg direkte til sikkerhetsstiller, noe som anses som en fordel. Innføringen av virksomhet som pliktsubjekt gjør at det ikke lenger er nødvendig å knytte kravet om forsikring og sikkerhetsstillelse til den enkelte innretning, men til virksomheten. Dette vil etter departementets syn føre til en forenkling av regelverket. Det foreslås at manglende sikkerhetsstillelse medfører tilbakekall av driftstillatelse.

4.3 Varslingsplikt, rapportering og taushetsplikt

Dagens varslings- og rapporteringsplikt fremgår av forskriftene på området. Varslings- og rapporteringsplikt bør tydeliggjøres i ny tivolilov. Dette fordi dette ansvaret pålegger særskilte plikter på virksomhetene og de ansatte i disse virksomhetene. Departementet vurderer det slik at det er behov for å innta tilsvarende bestemmelser som i jernbaneundersøkelleslovens kapittel II. Varslings- og rapporteringsplikt om jernbaneulykker og jernbanehendelser mv. og III. Rapportering og innsamling av opplysninger om jernbaneulykker og jernbanehendelser mv. i ny tivolilov så langt disse bestemmelsene passer. Det samme gjelder for bestemmelsene i varslings- og rapporteringsforskriften. Det vises til at disse

bestemmelsene i stor grad er harmonisert med varslings- og rapporteringskrav for andre transportformer.

Departementet foreslår i utkastet å innføre en tydelig hjemmel for varslingsplikt ved ulykker. Virksomhetene pålegges å varsle politiet ved alvorlige tivoliumlykker.

I tillegg foreslås det å innføre en tydelig rapporteringsplikt. Denne plikten skal gjelde rapportering av opplysninger om ulykker, alvorlige hendelser og hendelser til tilsynsmyndigheten. Tilsvarende begreper og definisjoner som benyttes, benyttes også i luftfart og jernbane.

Departementet legger til grunn at rapportering av ulykker og uønskede hendelser er en viktig forutsetning for at virksomhetene skal kunne ha en velfungerende sikkerhetsstyring.

Bearbeidelse av ulykker og hendelser vil bidra til å øke sikkerheten.

Et velfungerende varslings- og rapporteringssystem, forutsetter også egnede bestemmelser om taushetsplikt. Det vises i den forbindelse til at bestemmelsen om taushetsplikt i jernbaneundersøkelsesloven, som er grundig diskutert i Ot. prp. nr. 50 (2004-2005) pkt 7.6. Her drøftes spesialtilpassede taushetsregler som skulle gå foran de generelle regler i forvaltningsloven. Dette for å tydeliggjøre at de som sitter med opplysninger som er relevante for sikkerheten ikke behøver å frykte at opplysninger de rapporterer inn blir videreformidlet. Det uttales blant annet:

”For det første ble det anført at forvaltningslovens taushetsbestemmelser saklig sett ikke omfatter alle de opplysningene som bør omfattes av taushetsplikt når en tar utgangspunkt i lovens formål. Det er ikke vanskelig å finne eksempler på opplysninger som havarikommisjonen eller tilsynsmyndighetene bør motta, som verken gjelder personlige forhold eller forretningshemmeligheter, jf punkt 7.6.2 ovenfor. For det andre er noen av unntaksreglene i forvaltningsloven § 13 b lite tilpasset formålet med de reglene som foreslås her. Blant annet åpner forvaltningsloven for at det organet som mottar opplysningene kan anmelde eller gi opplysninger om lovbrudd til påtalemyndigheten.”

4.4 Tilsyn og virkemidler

Dagens tivolilov § 6 har bestemmelser som gir tilsynsmyndigheten mulighet til å kunne gripe inn, der krav fastsatt i eller i medhold av loven ikke etterleves. I henhold til disse bestemmelsene kan tilsynet påby stans av en innretning når sikkerhetsmessige hensyn krever det. Det er ikke hjemmel for andre typer sanksjoner i dagens lov.

Det formelle tilsynsansvaret for tivoli- og fornøyelsesinnretninger ligger hos Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Det følger av tivoliloven. Loven gir departementet adgang til å delegere ansvaret til andre, inkludert til private institusjoner.

I tråd med det som gjelder i annen lovgivning som det utøves tilsyn etter, f.eks. arbeidsmiljøloven, petroleumsloven og produktkontrollloven foreslår departementet en

presisering av at tilsynsmyndigheten skal kunne kreve å få adgang til steder som omfattes av loven. Virksomheten gis rett og kan pålegges plikt til å være til stede i forbindelse med tilsyn. For å sikre gjennomføringen av tilsynet og for eventuelt å skjerme arbeidstakere foreslås det at tilsynet kan bestemme at representanter for virksomheten ikke skal være til stede. I tillegg foreslår departementet at det inntas en klar hjemmel for å pålegge virksomheter å legge fram opplysninger som er nødvendige for å kunne utføre tilsynet. Dette er også helt i tråd med annen tilsvarende lovgivning.

4.5 Andre bestemmelser

Tilsynet med tivoli og fornøyelsesparker er i dag gebyrfinansiert ved at det betales et årsgebyr for hver innretning etter hvilken type anlegg det er. I tillegg betales det avgift for ny årlig sikkerhetsmessig godkjenning og for eventuelle ekstra tilsyn. Departementet foreslår å videreføre en ordning med gebyrfinansiering.

Da mange fornøyelsesinnretninger benyttes for å sette publikum i bevegelse uten at det kreves mer enn minimale ferdigheter, samtidig som innretningene er egnet til å gjøre stor skade ved uaktsom bruk, har departementet funnet det naturlig å foreslå en hjemmel som forbyr personell med oppgaver av sikkerhetsmessig betydning å benytte alkohol eller annet berusende middel.

5. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

5.1 Administrative konsekvenser

Forslaget vil ikke medføre vesentlige endringer når det gjelder den offentlige kontroll med fornøyelsesinnretninger. Det overordnede ansvaret vil som i dag ligge i Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil videreføre sin delegering til Statens jernbanetilsyn med å føre tilsyn med tivoli og fornøyelsesparker.

I lovtkastet åpnes det for overgang til et mer risikobasert og systembasert tilsyn. Dette vil kunne føre til en omfordeling av ressursbruken for tilsynsoppgavene. Mens en stor del av ressursene i dag medgår til stedlige tilsyn og reisevirksomhet, kan en omlegging av tilsynet medføre en jevnere fordeling av tidsbruken mellom forberedelse til tilsyn, gjennomføring av tilsyn, oppfølging av tilsyn, reising, sikring av forsvarlig saksbehandling mv. Det forutsettes imidlertid at den totale ressursbruken ikke vil endres vesentlig.

De nye hjemlene i lovforslaget for illeggelse av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr vil kunne medføre noe økt saksbehandling for tilsynsmyndigheten. Det er vanskelig å anslå hvor mye merbelastning dette vil gi, men departementet antar at det ikke vil medføre noen vesentlig økning av saksbehandlingsmengden.

5.2 Økonomiske konsekvenser

5.2.1 Konsekvenser for det offentlige

Tilsynet med fornøyelsesinnretninger skal, som i dag, i hovedsak være selvfinansierende, Ny tivolilov anses derfor ikke å medføre økte omkostninger for det offentlige.

5.2.2 Konsekvenser for virksomhetene

- ***Sikkerhetsstyringssystem***

Etablering av et sikkerhetsstyringssystem vil være noe mer krevende enn å etablere en internkontrollhåndbok slik det kreves etter gjeldende tivolilov. Særlig for de mindre virksomhetene vil det kunne være nødvendig med en viss kompetanseheving for å etablere sikkerhetsstyringssystem. På den andre siden antas kravet til sikkerhetsstyringssystem å være noe enklere for mindre virksomheter, enn dagens internkontrollhåndbok med detaljerte krav til innhold og struktur. Ettersom lovforslaget gir virksomheten mulighet for å etablere et sikkerhetsstyringssystem som dekker alle innretningene som omfattes av virksomheten i motsetning til dagens regler som krever en internkontrollhåndbok for hver innretning, antas kravet om sikkerhetsstyringssystem å innebære en forenkling. Samlet sett er det derfor departementets oppfatning at kravet om sikkerhetsstyringssystem ikke vil innebære økte kostnader for virksomhetene.

- ***Forsikringsplikt***

Mens hver enkelt innretning etter gjeldende regelverk skal være forsikret ut fra den enkelte innretningens risiko, åpnes det i lovutkastet for at virksomhetens samlede innretninger kan forsikres under ett. Dette antas å medføre blant annet reduserte forsikringspremier for de virksomhetene som har flere innretninger.

- ***Tredjepartskontroll***

Loven gir hjemmel for at det i forskrift kan settes krav til bruk av for eksempel et uavhengig inspeksjonsorgan for å verifisere at en fornøyelsesinnretning oppfyller tekniske krav til fornøyelsesinnretninger. Det er viktig å merke seg at standarder som beskriver tekniske krav til fornøyelsesinnretninger forutsetter en slik kontroll. Disse standardene benyttes i stor utstrekning allerede i dag og departementet antar derfor at dette ikke vil medføre vesentlige merkostnader for virksomhetene.

- ***Gebyrer***

Dagens gebyrstruktur innebærer et årsgebyr for fornøyelsesinnretninger, i kombinasjon med særskilt fakturering av sikkerhetsmessig godkjenning. Samtidig gjennomføres det årlige, stedlige tilsyn av, i hovedsak, alle fornøyelsesinnretninger.

Ny tivolilov vil åpne for en ny tilsynsmetodikk f.eks. fra årlige tilsyn til et mer risikobasert og systembasert tilsyn der tilsynene vil ta utgangspunkt i at virksomhetene skal ha et sikkerhetsstyringssystem for selv å ha kontroll med sikkerheten. En risikobasert utvelgelse av

virksomheter for tilsyn vil kunne innebære at alle virksomheter ikke nødvendigvis blir ført direkte tilsyn med hvert år. Departementet gjennomfører derfor en utredning om hvilken gebyrstruktur som skal gjelde fremover. Det må i denne forbindelse vurderes om dagens praksis med årsgebyr skal videreføres, og eventuell i hvilken form, eller om gebyrstrukturen skal endres i tråd med hyppighet og form på tilsynene.

6. MERKNADER TIL DE ENKELTE BESTEMMELSENE I LOVFORSLAGET

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1-1 Formål

Bestemmelsen er ny i forhold til dagens tivolilov. Den angir lovens formål. Hensikten med formålsparagrafen er å synliggjøre hva loven faktisk skal regulere og bidra til at håndhevelsen av loven skjer i henhold til intensjonene. Samtidig skal formålsparagrafen gi føringer for skjønnsutøvelse og utforming av forskrifter i medhold av loven, samt gi føringer for fortolkning av lovteksten.

§ 1-2 Virkeområde

Bestemmelsen angir lovens saklige og stedlige virkeområde. Gjeldende tivolilov har ingen tilsvarende bestemmelse.

Bestemmelsens *første ledd* presiserer at loven skal gjelde den som tilbyr fornøylesinnretning til bruk for publikum.

Loven er ment å omfatte det som etter alminnelig språkbruk er å forstå som fornøylesinnretninger. Det vil si karuseller, radiobilbaner, pariserhjul mv., som krever minimalt av ferdigheter av brukeren. I vurderingen av om en innretning er å anse som en fornøylesinnretning skal det derfor legges vekt på om det kreves mer enn minimale ferdigheter av brukeren. Som eksempel på minimale ferdigheter vil f.eks. være det å slippe seg ut i en zip-line eller bevege seg rundt i en klatrepark hvor alt er tilrettelagt og hvor brukerens innvirkning på risikoen er liten. En klatrevegg eller en via ferrata vil derimot falle utenfor fordi det kreves mer enn minimale ferdigheter.

Det er en forutsetning at en fornøylesinnretning tilbys publikum for at den skal omfattes av loven. En innretning som kun er til privat bruk vil derfor falle utenfor lovens virkeområde.

Når det gjelder grensen mellom hva som er privat bruk og hva som skal anses å være tilbudt til bruk for publikum er det helt klar at en innretning som for eksempel er satt opp i egen hage til bruk for familien er privat bruk. Det er like klart at en innretning som er satt opp på et offentlig sted og tilbys brukt mot betaling er omfattet. Mellom disse klare utgangspunktene vil det måtte vurderes i hvert enkelt tilfelle hva som omfattes av loven. Departementet legger til grunn at privat bruk i denne sammenheng bør tolkes snevert, slik at om en innretning er leid eller kjøpt i forbindelse med et privat arrangement, men med mange til stede uten familiære relasjoner til tilbyder vil den være omfattet. Det samme gjelder om en arbeidsgiver tilbyr innretningen til sine ansatte.

I § 1-2 *andre ledd* gis hjemmel for at departementet gjennom forskrift eller avgjørelser kan unnta innretninger helt eller delvis fra regelverket. Da fornøyelsesinnretninger er et område hvor det kan påregnes en utvikling i form av nye typer innretninger, er det nødvendig med en hjemmel for at departementet i forskrift kan unnta fornøyelsesinnretninger helt eller delvis fra loven. Det kan også oppstå behov for unntak for innretninger som også faller inn under annet regelverk, eksempler på regelverk er her arbeidsmiljøloven og tivoli-loven med tilhørende forskrifter. Dette er nærmere regulert i lovens § 1-3 første ledd a). Det følger av andre ledd at avgjørelser om unntak fra lovens virkeområde ikke er gjenstand for klage.

Bestemmelsens *tredje ledd* gir Kongen rett til å bestemme i hvilken utstrekning loven skal gjelde for Svalbard og Jan Mayen.

§ 1-3 Definisjoner

Bestemmelsen er ny i forhold til gjeldende lov. Den definerer hva som menes med fornøyelsesinnretning og virksomhet. Innføring av virksomhetsbegrepet legger ansvaret for driften av fornøyelsesinnretningen til virksomheten. Dette åpner for at en eier av flere fornøyelsesinnretninger kan forsikre alt under ett i motsetning til dagens lovverk som pålegger forsikring av hver enkelt innretning. På samme måte kan virksomheten etablere et sikkerhetsstyringssystem som omfatter alle innretningene, i motsetning til dagens lovverk der det kreves en internkontrollhåndbok for hver innretning.

§ 1-4 Myndighet etter loven

Bestemmelsens *første ledd* presiserer at departementet er myndigheten etter denne loven, og kan gi nærmere regler i forskrifts form for å sikre at fornøyelsesinnretninger blir anlagt, bygget, vedlikeholdt, drevet og fjernet slik at den ikke fører til skade på person, eiendom eller miljø. Oppstillingen av hvilke saksområder som departementet kan gi forskrifter for, er ment å konkretisere de sentrale temaene som departementet vil eller kan tenkes å gi nærmere forskrifter på. Oppramsingen må således ikke oppfattes å være uttømmende, jf. "herunder". I første ledd, litra d) gis departementet en hjemmel for i forskrifts form å etablere krav til bruk av særskilt kompetent eksternt virksomhet ved utførelse av oppgaver av sikkerhetsmessig betydning. Bestemmelsen åpner for å kreve at virksomhetene følger krav i internasjonale standarder om periodisk bruk av uavhengige tekniske inspeksjonsorganer. Dette vil også være viktig der tilsynsmyndigheten er i tvil om hvorvidt en fornøyelsesinnretnings tekniske tilstand er i tråd med lov- og forskriftskrav. For eksempel kan dette gjelde tilfeller der en eldre fornøyelsesinnretning skal bygges om slik at det ikke benyttes originale sikkerhetskomponenter, eller der det skal gjennomføres gjennomgripende ettersyn og vedlikehold av gamle komponenter. I noen tilfeller vil det være nødvendig å sikre at utførende virksomhet har en dokumentert kompetanse. For eksempel kan dette gjelde ved tester av materialtretthet. Det foreslås derfor en hjemmel til å kreve at utførende virksomhet skal godkjennes av tilsynsmyndigheten eller være akkreditert for de oppgaver som skal utføres.

§ 1-5 Forholdet til annen lovgivning

Bestemmelsen er ny i forhold til gjeldende lov. Den presiserer at tillatelse etter denne loven ikke erstatter krav om offentlig godkjenning, tillatelse, konsesjon med videre etter annen lovgiving. For eksempel vil tivoli-loven med tilhørende forskrifter ikke innebære endringer i

eksisterende krav etter plan- og bygningsloven om byggetillatelser med videre. Kravet til å følge denne lovgivningen vil gjelde parallelt.

Kapittel 2. Tillatelse og krav til virksomheten

§ 2-1 Virksomhetens ansvar

Bestemmelsens *første ledd* viderefører gjeldende regler om at fornøyelsesinnretninger skal drives på en sikker måte og i henhold til vilkårene som er satt for innretningen i henhold til lov og forskrifter. Ansvaret for å sikre at innretningen drives på en sikker måte og i tråd med vilkårene vil ligge hos virksomheten.

Bestemmelsens *andre ledd* fastslår at virksomheten skal stanse driften om hensynet til sikkerheten tilsier det. Dette kravet gjelder uavhengig av om årsaken skyldes teknisk svikt, personalmangel eller forhold utenfor virksomhetens kontroll, for eksempel værforhold.

§ 2-2 Krav om driftstillatelse

Bestemmelsen er ny og stiller krav om at en fornøyelsesinnretning ikke kan tas i bruk før departementet har gitt driftstillatelse. Det er i dag en ordning med sikkerhetsmessig godkjenning når en innretning tas i bruk første gang. I tillegg er det krav om årlig sikkerhetsmessig godkjenning. Departementet er av den oppfatning at det er tilstrekkelig med en driftstillatelse som varer inntil den blir sagt opp av virksomheten eller tilbakekalt av tilsynsmyndigheten. Bestemmelsen skal sikre at virksomheten har dokumentert at fornøyelsesinnretningen tilfredsstiller tekniske og driftsmessige krav, herunder at virksomheten har et sikkerhetsstyringssystem for å drive sikkert.

Bestemmelsens *andre ledd* presiserer tjenestelovens krav om saksbehandlingsfrister, jf. tjenesteloven § 11 første ledd første punktum. Driftstillatelser som faller inn under tjenesteloven skal ha en saksbehandlingsfrist på 4 uker. Det gjøres samtidig unntak fra tjenesteloven § 11 annet ledd, der det fremgår at tillatelse skal anses å være gitt når fristen er ute (selv om tillatelse ikke faktisk er gitt). Unntaket er hjemlet i tjenesteloven § 27 tredje ledd, der det går frem at et slikt unntak kan gis, dersom det er begrunnet ut fra tvingende allmenne hensyn, herunder hensynet til privatpersoners beskyttelsesverdige interesser. Ved behandlingen av søknader om driftstillatelse vil tilsynsmyndigheten måtte gå gjennom en ikke ubetydelig mengde dokumentasjon for å verifisere samsvar med de tekniske krav som gjelder for fornøyelsesinnretninger. Videre vil virksomhetens sikkerhetsstyringssystem måtte gjennomgå for å vurdere om systemet tilfredsstiller lov- og forskriftskrav. I mange tilfeller vil det også ut fra en risikovurdering måtte foretas et stedlig tilsyn for å vurdere om det er lagt opp til en tilfredsstillende drift av fornøyelsesinnretningen. I mange tilfeller vil dette ikke være mulig å gjennomføre innen 4 uker.

§ 2-3 Plikt til sikkerhetssystem (internkontrollsystem)

Bestemmelsen er ny i forhold til gjeldende lov. Bestemmelsen innebærer et krav om at virksomheten skal etablere og implementere et sikkerhetsstyringssystem som skal sikre at kravene i denne lov med forskrifter, er oppfylt. Sikkerhetsstyringssystemet skal inneholde de rutiner som er nødvendige for blant annet å sikre at personalet er opplært til de sikkerhetsmessige oppgaver de har, vedlikeholdet av fornøyelsesinnretning(ene) er forsvarlig og at driften for øvrig ivaretar sikkerheten. Sikkerhetsstyringssystemet skal være tilpasset

arten og omfanget av virksomheten. Dette vil innebære at en liten virksomhet med begrenset drift kan ha et enkelt og lite omfangsrikt system, mens en større og mer kompleks virksomhet må ha et mer omfattende system. Innføringen av et krav om at virksomhetene skal ha et sikkerhetsstyringssystem åpner for at tilsynet med fornøyelsesinnretninger kan utøves risikobasert i større grad enn tilfellet er etter dagens lovgivning. I henhold til lovutkastet § 1-3 første ledd b) går det også frem at departementet kan gi nærmere forskrifter om krav til sikkerhetsstyringssystem.

§ 2-4 Erstatnings- og forsikringsplikt

Bestemmelsens *første ledd* viderefører et objektivt erstatningsansvar for skader som voldes av fornøyelsesinnretninger.

Bestemmelsens *andre ledd* pålegger virksomheten å tegne forsikring og sørge for sikkerhetsstillelse til dekning av erstatningsansvaret. Manglende sikkerhetsstillelse skal føre til tilbakekall av driftstillatelsen. Kravet om sikkerhetsstillelse er nytt og gir brukeren av en fornøyelsesinnretning og tredjemann et bedre vern enn om virksomheten kun var pliktig til å tegne forsikring. Årsaken er at sikkerhetsstillelsen også vil omfatte skader som er unntatt fra forsikringsdekningen, for eksempel skader som er forsettlig forvoldt av en ansatt i en virksomhet. I motsetning til gjeldende regelverk, foreslås plikten til å tegne forsikring knyttet til virksomheten, og ikke til den enkelte fornøyelsesinnretning. Dette innebærer at virksomheter med mer enn en fornøyelsesinnretning vil kunne tegne en forsikring for alle sine innretninger samlet.

Etter bestemmelsens *tredje ledd* plikter forsikringsselskapet å varsle tilsynsmyndigheten om bortfall av sikkerhetsstillelse slik at tilsynsmyndigheten kan tilbakekalle virksomhetens driftstillatelse(r) for manglende sikkerhetsstillelse.

Kapittel 3. Varslingsplikt, rapportering og taushetsplikt

§ 3-1 Varslingsplikt

Bestemmelsen samsvarer med § 3-2 om varslingsplikt i utkast til ny taubanelov.

Bestemmelsens *første ledd* pålegger virksomheten en varslingsplikt til politiet ved ulykke med ikke ubetydelig personskade. Dette er viktig da politiet har ansvaret for koordinering av redningsarbeid, utøvelse av skadestedsledelse, eventuell beslutning om etterforskning mv.

Andre ledd pålegger virksomheten også en varslingsplikt til tilsynsmyndigheten ved ulykke eller ved alvorlig hendelse. Virksomheten, og alle ansatte der, har varslingsplikt. Forslaget bygger delvis på jernbaneundersøkelsesloven § 6 første og tredje ledd.

§ 3-2 Rapporteringsplikt

Bestemmelsen samsvarer med § 3-3 om varslingsplikt i utkast til ny taubanelov.

Bestemmelsen pålegger virksomheten å rapportere opplysninger om ulykker, alvorlige hendelser og hendelser til tilsynsmyndigheten. Forslaget bygger delvis på jernbaneundersøkelsesloven § 8 om rapportering av opplysninger. Bestemmelsen må videre ses i sammenheng med varslingsplikten i utkast til ny § 3-1 ovenfor. Det er også her virksomheten som har rapporteringsplikt. Hensikten med varslings- og rapporteringsplikten er å gi tilsynsmyndigheten en oversikt over farlige forhold for bransjen sett under ett, for å kunne se trender, levere statistikk og informasjon til bransjen og allmenheten samt iverksette tiltak innen tilsynsvirksomheten. En systematisk rapportering av ulykker, alvorlige hendelser

og hendelser vil også være av betydning for virksomhetens interne oppfølging og sikkerhetsstyring.

§ 3-3 Taushetsplikt

Bestemmelsen samsvarer med § 3-4 om taushetsplikt i utkast til ny taubanelov.

Bestemmelsens *første ledd* pålegger enhver som arbeider eller utfører tjenester for tilsynsmyndigheten taushetsplikt etter forvaltningsloven om det som de får kjennskap til under arbeidet.

Bestemmelsens *andre ledd* presiserer at taushetsplikten også gjelder alle opplysninger som er innrapportert etter § 3-2. Det presiseres også at forvaltningsloven § 13b første ledd nr. 6 ikke skal gjelde, med unntak der tungtveiende offentlige hensyn tilsier at opplysningene bør kunne gis videre eller hvis opplysningene er nødvendige for å forklare årsaken til ulykken eller hendelsen.

Bestemmelsens *tredje ledd* presiserer at taushetsplikten ikke er til hinder for at opplysningene bringes videre i den grad den som har krav på taushet samtykker, dersom opplysningene har statistisk form eller de er alminnelig tilgjengelig andre steder. Bestemmelsens *fjerde ledd* gir en hjemmel til å videreformidle taushetsbelagte opplysninger til utenlandske og internasjonale myndigheter og organisasjoner, når dette følger av internasjonale avtaler som Norge har inngått. Taubanedirektivet inneholder i sin nåværende form intet krav om innrapportering av slike opplysninger, men fjerde ledd vil gi en hjemmel ved et fremtidig krav til å utveksle slike opplysninger.

I henhold til lovens § 1-3 første ledd h) foreslås det en hjemmel til departementet om å gi nærmere bestemmelser om blant annet taushetsplikt.

Kapittel 4. Tilsyn og sanksjoner

§ 4-1 Tilsynsmyndighet

Bestemmelsen gir departementet, anledning til å delegerer oppgaven med å føre tilsyn med at loven med tilhørende forskrifter overholdes.

§ 4-2 Tilsynsmyndighetens adgang til virksomheten

Bestemmelsen samsvarer med § 4-2 i utkast til ny taubanelov.

Bestemmelsen skal sikre at tilsynsmyndigheten har uhindret adgang til ethvert sted som omfattes av loven. Normalt vil dette være selve fornøyelsesinnretningen eller virksomheten, dersom denne er lokalisert et annet sted, og andre områder som kan knyttes til fornøyelsesinnretningen.

En representant for virksomheten skal ha rett til, og kan pålegges, å være tilstede under tilsynet. Et unntak fra denne retten til representasjon foreslås, der tilsynsmyndigheten ønsker å intervju arbeidstakere, der tilstedeværelsen ikke kan skje uten vesentlig ulempe eller der formålet med tilsynet kan settes i fare, for eksempel i tilfeller der det er grunn til å anta at arbeidstaker ikke vil snakke fritt med sin ledelse til stede. Formålet med bestemmelsen er å sikre at tilsynsmyndigheten har mulighet til å gjennomføre sitt tilsyn på en forsvarlig og uhindret måte. Bestemmelsen er ny i forhold til dagens tivolilov. En tilsvarende bestemmelse finnes i arbeidsmiljøloven.

§ 4-3 Opplysningsplikt

Bestemmelsen samsvarer med § 4-3 om opplysningsplikt i utkast til ny taubanelov. Bestemmelsen innfører krav om at enhver som er underlagt tilsyn, uten hinder av taushetsplikt, skal legge frem de opplysninger som tilsynsmyndigheten mener er nødvendig for å kunne utføre tilsynet. Lovforslaget gir rettsgrunnlag for generelt å kunne kreve inn opplysninger som er nødvendige for tilsynet. Det foreslås ingen begrensninger med henhold til hvilke opplysninger som kan kreves, forutsatt at de er nødvendige for tilsynsmyndighetens gjennomføring av tilsynet.

§ 4-4 Pålegg om korrigerende tiltak

Bestemmelsen samsvarer med § 4-4 i utkast til ny taubanelov. Bestemmelsen gir tilsynsmyndigheten rett til å gi pålegg om korrigerende tiltak. Dette vil også innebære en hjemmel for å kreve at virksomheten ikke bare retter opp det aktuelle avviket som er identifisert, men også til å kreve at virksomheten identifiserer hva som skal til for å fjerne årsaken til avviket for derigjennom kunne sette i verk effektive tiltak for å hindre gjentagelse. Ved utferdigelse av pålegg skal det settes frist for oppfyllelse og eventuelt fastsettes tvangsmulkt. Frist for å gjennomføre et pålegg om retting eller endring må tilpasses de forhold som kreves rettet.

§ 4-5 Pålegg om stans eller opphør av bruk

Bestemmelsen samsvarer med § 4-5 i utkast til ny taubanelov. Bestemmelsen gir tilsynsmyndigheten rett til å pålegge øyeblikkelig stans av driften helt eller delvis eller opphør av bruk med øyeblikkelig virkning, dersom det avdekkes forhold som kan medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet. Slike pålegg kan gis uten forhåndsvarsel. Om nødvendig kan tilsynsmyndigheten kreve bistand av politiet for gjennomføring av pålegg om stans eller opphør av bruk. I en situasjon der det er behov for å handle raskt, vil tilsynsmyndigheten ha behov for å gi pålegg om stans eller opphør av bruk umiddelbart. Bestemmelsen er en videreføring av tilsvarende bestemmelse i tivoliloven § 6, der det fremgår at det kan gis pålegg om stans når sikkerhetsmessige hensyn krever det, når eirer ikke dekker gebyrer for saksbehandling eller kontroll, eller når gyldig godkjenning eller forsikring mangler.

§ 4-6 Tilbakekall av driftstillatelse

Bestemmelsen samsvarer med § 4-6 i utkast til ny taubanelov. Bestemmelsens *første ledd* gir tilsynsmyndigheten rett til å trekke tilbake driftstillatelse ved brudd på vilkår eller krav som er satt for virksomheten. Tilbakekall vil være aktuelt å benytte der det er svikt i virksomhetens sikkerhetsstyring.

I *andre ledd* foreslås det at tilsynsmyndigheten skal trekke driftstillatelsen tilbake, dersom virksomheten går konkurs.

Bruk av et slikt inngripende virkemiddel som tilbakekall av driftstillatelse, bør normalt ikke skje før det er fastslått at bruk av mildere virkemidler ikke fører frem. For de tilfeller der det er sikkerhetskritiske mangler av mer operativ karakter, bør tilsynsmyndigheten som hovedregel velge stans jf. § 4-6. Dette vil være et mindre inngripende virkemiddel fordi

virksomheten beholder sin driftstillatelse og kan ta opp driften igjen når forholdene som utløser stans er utbedret.

Tilbakekall av driftstillatelse gjelder inntil virksomheten ved ny søknad kan dokumentere at det forhold som forårsaket tilbakekall er rettet, og vilkårene for driftstillatelse for øvrig er oppfylt.

§ 4-7 *Tvangsmulkt*

Bestemmelsen samsvarer med § 4-7 i utkast til ny taubanelov.

Bestemmelsens *første ledd* gir tilsynsmyndigheten kompetanse til å fastsette tvangsmulkt, dersom et pålegg ikke er oppfylt innen fastsatt frist. Tvangsmulkt er et økonomisk virkemiddel for å tvinge frem oppfyllelse. Det normale vil imidlertid være at mildere virkemidler er utprøvd før tvangsmulkt varsles. Tvangsmulkten må varsles og løper fra den fastsatte fristen for pålegget er utløpt og frem til pålegget er oppfylt. Det finnes ingen slik bestemmelse i tiviloloven i dag. Tilsvarende bestemmelse eksisterer imidlertid i en rekke andre lover, for eksempel arbeidsmiljøloven og produktkontrollloven.

I bestemmelsens *annet ledd* fremgår det at tvangsmulktens størrelse skal beregnes ut fra hvor viktig det er at pålegget blir gjennomført, og hvilke kostnader det vil ha. Det innebærer at mulkten kan fastsettes skjønnsmessig til et beløp som løper per dag inntil lovstridig virksomhet er opphørt eller pålegg er oppfylt. I utkast til § 1-3 første ledd i) er det foreslått at departementet kan gi nærmere forskrifter om tvangsmulkt. Denne hjemmel gir også adgang til å innføre standardiserte satser for tvangsmulkt.

I bestemmelsens *tredje ledd* foreslås det at tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg og i *fjerde ledd* at tilsynsmyndigheten kan frafalle påløpt tvangsmulkt.

§ 4-8 *Overtredelsesgebyr*

Bestemmelsens *første ledd* gir tilsynsmyndigheten rett til å ilegge overtredelsesgebyr ovenfor en virksomhet som overtrer bestemmelser i denne loven. Bestemmelse er ny i forhold til dagens tivilov. Overtredelsesgebyret kan bare ilegges virksomheten og er uavhengig av skyld.

Overtredelsesgebyr forutsettes å være et alternativ til politianmeldelse og straff ved lovovertridelser der de øvrige sanksjonsmidlene tilsynsmyndigheten har til rådighet viser seg å være utilstrekkelige. Felles for sanksjonsmidler som tvangsmulkt, stans, tilbakekall av driftstillatelse og pålegg om korrigerende, er at de i hovedsak kun egner seg som sanksjonsmidler der lov- eller forskriftsbruddet fortsatt eksisterer. Der et alvorlig sikkerhetsbrudd blir utbedret før tilsynsmyndigheten kommer på tilsyn, eller gjentatte sikkerhetsbrudd avdekkes, vil disse sanksjonsmidlene være lite anvendbare. I de fleste tilfeller vil det derfor kun være politianmeldelse som gjenstår som virkemiddel. I mange tilfeller kan imidlertid straff være en unødig hard reaksjon. Dessuten antar departementet at etterforskning i slike tilfeller neppe vil være prioritert, og det vil i tilfelle oftest ta for lang tid før en eventuell reaksjon gis. Det er derfor behov for et sanksjonsmiddel som kan også kan benyttes der lov- eller forskriftsbruddet enkeltvis eller samlet er alvorlige, men ikke lengre foreligger. Overtredelsesgebyr var en av flere sanksjonsformer som ble foreslått av Sanksjonsutvalget i NOU 2003:15 – Fra bot til bedring. Sanksjonsutvalgets forslag er pr april 2015 ikke fulgt opp formelt av Justisdepartementet, men Stortinget har vedtatt et 40-talls lover der det er vist til utredningen i forarbeidene. Blant annet har arbeidsmiljøloven bestemmelser om overtredelsesgebyr.

Bestemmelsens *andret ledd* angir de bestemte vurderingsforhold som tilsynsmyndigheten skal særlig legge vekt på ved avgjørelse av om et overtredelsesgebyr skal ilegges, og når overtredelsesgebyrets størrelse skal fastsettes. Det gis her klare føringer til hvilke momenter tilsynsmyndigheten skal legge vekt på, samtidig som det gis tilstrekkelig fleksibilitet til å vurdere om overtredelsesgebyr er en egnet sanksjonsmåte.

Bestemmelsens *tredje ledd* gir henholdsvis tilsynsmyndigheten mulighet, i særlige tilfeller, rett til å frafalle et overtredelsesgebyr som er ilagt og i *fjerde ledd* presiseres det at overtredelsesgebyret skal tilfalle statskassen.

Kapittel 5. Andre bestemmelser

§ 5-1 Gebyr

Bestemmelsens *første ledd første punktum* gir hjemmel for å kreve gebyr for behandling og innehavelse av tillatelser og lignende etter denne lov eller forskrifter, og for tilsyn. Tilsyn må her forstås i vid forstand, der foruten etterlevelse av lovverket blant annet også myndighetsoppgaver generelt samt lov- og forskriftsarbeid knyttet til sikkerheten i taubaner inngår. Denne forståelsen er i tråd med definisjonen av tilsyn i Stortingsmelding nr. 17 2002-2003 Om statlige tilsyn. Dette åpner langt på vei for en videreføring av dagens gebyrpraksis. Det presiseres i *første ledd andre punktum* at gebyrene skal settes slik at de samlet ikke overstiger tilsynsmyndighetens kostnader med saksbehandlingen eller tilsynet, jf. Finansdepartementets retningslinjer 112/2006.

Bestemmelsens *andre ledd* gir hjemmel for at det også kan kreves gebyr for godkjenning av virksomheter og godkjenning eller sertifisering av personell etter henholdsvis denne lov § 1-3 første ledd d) og e), for eksempel driftstillatelse. Departementet kan gi nærmere forskrifter om gebyr for tillatelser og tilsyn, jf. § 1-3 første ledd j).

Bestemmelsens *tredje ledd* bestemmer fastsetter at pålegg om gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 5-2 Forbud mot bruk av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel og pliktavhold

Bestemmelsen er ny, og i *første ledd* innføres et forbud for enhver som har oppgaver som kan påvirke sikkerheten for fornøyelsesinnretninger, å bruke alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel i tjenestetiden. Personell som til daglig ikke har sikkerhetsmessige oppgaver, men som inngår i virksomhetens beredskap vil være omfattet av bestemmelsen.

I bestemmelsens *andre ledd* presiseres det at tjenestetiden omfatter tidsrommet fra den tid da den ansatte i henhold til sine tjenesteplikter påbegynner sitt arbeid og til det avsluttes. Forbudet gjelder også i et tidsrom av 8 timer før tjenestetiden begynner.

I bestemmelsens *tredje ledd* foreslås det at Politiet kan ta alkotest (foreløpig blåseprøve) og foreløpig test av om den ansatte er påvirket av annet berusende eller bedøvende middel når det er grunn til å tro at vedkommende har overtrådt bestemmelsene i første eller annet ledd eller med eller uten skyld er innblandet i en ulykke eller alvorlig hendelse.

§ 5-5 Fjerning av fornøyelsesinnretning

Dette er en ny bestemmelse. Bestemmelsens *første ledd* presiserer at fornøyelsesinnretninger som ikke lengre skal brukes skal fjernes, slik at de ikke fører til skade på person, eiendom eller unødvendig skade på omgivelsene. Det er ikke slik at enhver innretning som ikke er i drift skal fjernes. Bestemmelsen må ses i lys av hjemmelen for å gi forskrifter om fjerning i lovutkastet § 1-3 bokstav b).

Bestemmelsens *andre ledd* angir at det er den virksomheten som har eller hadde den siste driftstillatelsen er ansvarlig for fjerningen.

Bestemmelsens *tredje ledd* gir departementets en rett, men ingen plikt, til å fjerne fornøyelsesinnretningen for virksomhetens regning og risiko, dersom den ikke er fjernet innen en fastsatt frist. Departementets kompetanse kan delegeres, jf. loven § 1-3 annet ledd.

§ 5-6 Straff

Bestemmelsens *første ledd* angir det alminnelige straffeansvar for den som forsettelig eller uaktsomt bryter denne loven med tilhørende forskrifter. Straffen er bøter, hvis forholdet ikke går inn under en strengere straffebestemmelse. Bestemmelsen viderefører bestemmelsen i tivoliloven § 9.

I *andre ledd* foreslås det en særskilt straffebestemmelse for brudd på promille- og avholdspliktbestemmelsene i § 5-2. Forslaget samsvarer med taubanelovens forslag til § 6-6 andre ledd.

Kapittel 6. Avsluttende bestemmelser

§ 6-1 Ikrafttredelse

Bestemmelsen presiserer kun at loven skal gjelde fra det tidspunktet Kongen bestemmer.

§ 6-2 Overgangsbestemmelser

7. FORSLAG TIL NY TIVOLILOV

Lov om godkjenning og drift av fornøyelsesinnretninger [tivoliloven].

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1-1 Formål

Loven skal sikre at fornøyelsesinnretninger blir anlagt, bygget, drevet, vedlikeholdt og fjernet slik at innretningen ikke fører til skade på person eller eiendom eller miljø.

§ 1-2 Virkeområde

Loven gjelder den som tilbyr fornøyelsesinnretning til bruk for publikum.

Departementet kan gjennom forskrift eller avgjørelser unnta fornøyelsesinnretninger helt eller delvis fra loven. Avgjørelser om unntak for fornøyelsesinnretninger kan ikke påklages.

Loven gjelder for Svalbard og Jan Mayen i den utstrekning Kongen bestemmer.

§ 1-3 Definisjoner

I denne loven menes med:

- a) *fornøyelsesinnretning*: installasjon til bruk for fornøyelsesformål som stiller minimale krav til ferdigheter og hvor brukerne enten bringes i bevegelse eller situasjoner hvor de helt eller delvis ikke har kontroll over egen bevegelse, eller begge deler.
- b) *virksomhet*: foretak, enkeltpersonforetak eller forvaltningsorgan som har driftstillatelse for en eller flere fornøyelsesinnretninger
- c) *ulykke*: uønsket eller plutselig hendelse eller en bestemt rekke slike hendelser som fører til død eller alvorlig personskade, betydelige materielle skader på eiendom eller på miljø, og alle andre lignende ulykker
- d) *alvorlig hendelse*: uønsket hendelse som under andre omstendigheter kunne ha ført til en ulykke.
- e) *hendelse*: enhver annen uønsket hendelse enn en ulykke, som har sammenheng med driften og som innvirker på driftssikkerheten.

§ 1-4 Myndighet etter loven

Departementet er myndighet etter denne loven.

Departementet kan fastsette forskrifter til gjennomføring av denne lov, herunder:

- a) Bestemmelser om definisjon av fornøyelsesinnretning samt helt eller delvis unntak fra loven.
- b) Saksbehandling og vilkår for utstedelse og tilbakekall av driftstillatelse, samt fjerning av fornøyelsesinnretning.

- c) Tekniske og driftsmessige krav, inkludert krav til bemanning, redningsberedskap, sikkerhetsstyringssystem og erstatnings- og forsikringsplikt.
- d) Godkjenning eller akkreditering av virksomhet som skal utføre oppgaver av sikkerhetsmessig betydning, samt bruk av slik virksomhet.
- e) Godkjenning eller sertifisering av personell som skal utføre oppgaver av sikkerhetsmessig betydning samt bruk av slikt personell.
- f) Universell utforming.
- g) Bruk av personlig verneutstyr.
- h) Plikt til varslings-, rapportering og taushetsplikt.
- i) Behandling av personopplysninger.
- j) Tvangsmulkt, inkludert hvordan den skal fastsettes, beregnes og frafalles.
- k) Gebyr og årsgebyr.
- l) Pliktmessig avhold.

§ 1-5 Forholdet til annen lovgivning

En tillatelse etter denne lov erstatter ikke krav om offentlig godkjenning, tillatelse, konsesjon med videre.

§ 1-6 Forholdet til forvaltningsloven og klage

Forvaltningsloven gjelder med de særlige bestemmelser som er gitt i denne loven. Departementet er klageinstans for enkeltvedtak fattet av tilsynsmyndigheten.

Kapittel 2. Tillatelse og krav til virksomheten

§ 2-1 Ansvar for virksomheten

Virksomheten skal drive fornøyelsesinnretningen på en sikker måte, og sikre at vilkårene som er satt for virksomheten i denne loven med forskrifter er oppfylt.

Virksomheten skal stanse driften dersom hensynet til sikkerheten tilsier det.

I tilfeller hvor den som har driftstillatelse leier ut innretning til en leietaker, har leietaker de samme plikter som innehaver av driftstillatelse og har ansvar etter første og annet ledd.

§ 2-2 Krav om driftstillatelse

En fornøyelsesinnretning skal ikke tas i bruk før departementet har gitt driftstillatelse.

For søknad om driftstillatelse etter denne loven som faller inn under tjenesteloven, skal saksbehandlingsfrist som nevnt i tjenesteloven § 11 første ledd første punktum, være 4 uker. Tjenesteloven § 11 andre ledd om at tillatelse anses gitt når saksbehandlingsfristen er utløpt, gjelder ikke for driftstillatelser etter denne lov.

§ 2-3 Plikt til sikkerhetsstyringssystem (internkontrollsystem)

Virksomheten skal etablere et system for å sikre og dokumentere at kravene i denne loven med forskrifter, er oppfylt.

§ 2-4 Erstatnings- og forsikringsplikt

Gjør en fornøyelsesinnretning skade, har skadelidte krav på erstatning hos det forsikringsselskapet som fornøyelsesinnretningen er forsikret i, selv om ingen er skyld i skaden.

Virksomheten skal være forsikret og ha sikkerhetsstillelse for erstatningsansvar som kan oppstå på grunn av virksomheten. Manglende sikkerhetsstillelse medfører tilbakekall av driftstillatelsen.

Forsikringsselskapet hvor fornøyelsesinnretningen er forsikret skal varsle tilsynsmyndigheten om bortfall av sikkerhetsstillelse.

Kapittel 3. Varslingsplikt, rapportering og taushetsplikt

§ 3-1 Varslingsplikt

Hvis det skjer en ulykke med ikke ubetydelig personskade, skal virksomheten straks varsle politiet.

Hvis det skjer en ulykke eller en alvorlig hendelse, skal virksomheten også varsle tilsynsmyndigheten.

§ 3-2 Rapporteringsplikt

Virksomheten skal rapportere opplysninger om ulykker, alvorlige hendelser og hendelser til tilsynsmyndigheten.

§ 3-3 Taushetsplikt

Enhver som er ansatt for eller utfører tjenester for tilsynsmyndigheten, har taushetsplikt etter forvaltningsloven om det som de får kjennskap til under utføringen av arbeidet eller tjenesten.

Taushetsplikten gjelder også alle opplysninger som er innrapportert etter § 3-2. Forvaltningsloven § 13b første ledd nr. 6 gjelder likevel ikke, med unntak der tungtveiende offentlige hensyn tilsier at opplysningene bør kunne gis videre eller der opplysningene er nødvendige for å forklare årsaken til ulykken eller hendelsen.

Taushetsplikten etter første og annet ledd er ikke til hinder for at opplysningene bringes videre i den grad den som har krav på taushet samtykker, dersom opplysningene har statistisk form eller de er alminnelig tilgjengelig andre steder.

Opplysninger som er taushetsbelagt etter annet ledd, kan gis videre til utenlandske og internasjonale myndigheter og organisasjoner når dette følger av internasjonale avtaler som Norge har inngått.

Kapittel 4. Tilsyn og sanksjoner

§ 4-1 Tilsynsmyndighet

Departementet, eller den departementet delegerer oppgaven til, skal føre tilsyn med at loven med tilhørende forskrifter overholdes.

§ 4-2 Tilsynsmyndighetens adgang til virksomheten

Tilsynsmyndigheten skal til enhver tid ha uhindret adgang til ethvert sted som omfattes av loven. En representant for virksomheten har rett til, og kan pålegges, å være tilstede under

tilsynet. Tilsynsmyndigheten kan likevel bestemme at representanter for virksomheten ikke skal være til stede

- a) ved intervjuer av arbeidstakere
- b) hvis tilstedeværelsen ikke kan skje uten vesentlig ulempe eller
- c) hvis formålet med tilsynet kan settes i fare.

§ 4-3 Opplysningsplikt

Enhver som er underlagt tilsyn, skal uten hinder av taushetsplikt legge fram opplysninger som tilsynsmyndigheten mener er nødvendige for å kunne utføre tilsynet. Tilsynsmyndigheten kan bestemme hvilken form opplysningene skal gis i.

§ 4-4 Pålegg om korrigerende tiltak

Ved forhold i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, kan tilsynet gi pålegg om korrigerende tiltak. Ved utferdigelsen av pålegg skal det settes frist for oppfyllelse. Samtidig med utferdigelsen av pålegg kan det fastsettes tvangsmulkt.

§ 4-5 Pålegg om øyeblikkelig stans eller opphør av bruk

Tilsynsmyndigheten kan pålegge øyeblikkelig stans av driften helt eller delvis eller opphør av bruk med øyeblikkelig virkning dersom det avdekkes forhold som kan medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet. Slikt pålegg kan gis uten forhåndsvarsel. Om nødvendig kan tilsynsmyndigheten kreve bistand av politiet for gjennomføring av pålegg om stans eller opphør av bruk.

§ 4-6 Tilbakekall av tillatelse

Tilsynsmyndigheten kan trekke tilbake driftstillatelse gitt i medhold av loven ved brudd på vilkår eller krav som er satt for virksomheten.

Tilsynsmyndigheten skal trekke tilbake driftstillatelsen dersom virksomheten går konkurs.

Tilbakekall av driftstillatelse gjelder inntil virksomheten ved ny søknad kan dokumentere at det forhold som forårsaket tilbakekall er rettet, og vilkårene for driftstillatelse for øvrig er oppfylt.

§ 4-7 Tvangsmulkt

Tilsynsmyndigheten kan fastsette en tvangsmulkt dersom et pålegg ikke er oppfylt innen den fastsatte fristen. Tvangsmulkten må varsles i pålegget. Tvangsmulkten starter når den fastsatte fristen er utløpt, og gjelder frem til pålegget er oppfylt.

Tvangsmulktens størrelse skal beregnes ut fra hvor viktig det er at pålegget blir gjennomført, og hvilke kostnader det vil ha.

Tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg.

Tilsynsmyndigheten kan frafalle påløpt tvangsmulkt.

§ 4-8 Overtredelsesgebyr

Tilsynsmyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr til en virksomhet som overtrer bestemmelser i denne loven.

Når tilsynsmyndigheten skal avgjøre om et overtredelsesgebyr skal ilegges, og når sanksjonen skal utmåles, skal den særlig legge vekt på disse forholdene:

- a) overtredelsens grovhet og omfang
- b) om overtrederen kunne forebygget overtredelsen ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak
- c) om overtredelsen er gjentatt
- d) om overtreder har eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen
- e) overtrederes økonomiske evne.

Tilsynsmyndigheten kan i særlige tilfeller frafalle et overtredelsesgebyr som er ilagt. Overtredelsesgebyret tilfaller statskassen.

Kapittel 5. Andre bestemmelser

§ 5-1 Gebyr

Departementet kan kreve gebyrer for behandling av søknader om tillatelser o.l. etter denne lov eller forskrift fastsatt i medhold av loven, og for tilsyn som gjennomføres for å sikre at loven eller vedtak i medhold av loven blir fulgt. Gebyrene settes slik at de samlet ikke overstiger tilsynsmyndighetens kostnader med saksbehandlingen eller tilsynet

Departementet kan kreve gebyr som skal dekke kostnader knyttet til godkjenning av virksomheter etter § 2-5 og godkjenning og sertifisering av personell etter § 2-6.

Gebyret er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 5-2 Forbud mot bruk av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel og pliktavhold

Enhver med oppgaver som kan påvirke sikkerheten for fornøyelsesinnretningen må ikke bruke alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel i tjenestetiden.

Tjenestetiden omfatter tidsrommet fra den tid da den ansatte i henhold til sine tjenesteplikter påbegynner sitt arbeid og til det avsluttes. Forbudet gjelder også i et tidsrom av 8 timer før tjenestetiden begynner.

Politiet kan ta alkotest (foreløpig blåseprøve) og foreløpig test av om den ansatte er påvirket av annet berusende eller bedøvende middel når det er grunn til å tro at vedkommende har overtrådt bestemmelsene i første eller annet ledd eller med eller uten skyld er innblandet i en ulykke eller alvorlig hendelse.

Dersom testresultatet eller andre forhold gir grunn til å tro at den ansatte har overtrådt bestemmelsene i første eller annet ledd, kan politiet foreta særskilt undersøkelse av om det forekommer tegn og symptomer på ruspåvirkning og fremstille den ansatte for utåndingsprøve, blodprøve, spyttprøve og klinisk legeundersøkelse for å søke å fastslå påvirkningen. Slik fremstilling skal i alminnelighet finne sted når den ansatte nekter å medvirke til alkotest eller foreløpig test av om ansatte er påvirket av annet berusende eller bedøvende middel.

Utåndingsprøve tas av politiet. Blodprøve og spyttprøve kan tas av lege, sykepleier eller bioingeniør. Klinisk legeundersøkelse foretas når det er mistanke om påvirkning av andre midler enn alkohol eller andre særlige grunner taler for det.

§ 5-3 Fjerning av fornøyelsesinnretning

Fornøyelsesinnretning som ikke lenger skal brukes skal fjernes. Virksomheten som har eller hadde den siste driftstillatelsen for fornøyelsesinnretningen er ansvarlig for fjerning.

Departementet kan fjerne innretningen for virksomhetens regning og risiko hvis den ikke er fjernet innen en fastsatt frist.

§ 5-4 Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt bryter denne loven med tilhørende forskrifter, straffes med bøter, hvis forholdet ikke går under en strengere straffebestemmelse.

Den som uaktsomt eller forsettlig overtrer forbudet i § 5-2, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Kapittel 6. Avsluttende bestemmelser

§ 6-1 Ikrafttredelse

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

§ 6-2 Internasjonale forpliktelser

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring av EØS-avtalen på tivoliområdet.

§ 6-3 Opphevelse og endringer i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft oppheves lov av 7. juni 1991 nr. 24 om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøyelsesparker.

§ 6-4 Overgangsbestemmelser

Forskrifter og vedtak gitt i medhold av bestemmelser i lov av 7. juni 1991 nr. 24 om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøyelsesparker og som endres eller oppheves når loven her trer i kraft, gjelder i den utstrekning de ikke strider mot loven her eller forskrifter fastsatt med hjemmel i loven.